

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 193 (XXXVII) — Nr. 61

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 23 ianuarie 2025

SUMAR

Nr.	Pagina
DECRETE	
16. — Decret privind conferirea Ordinului Național <i>Steaua României</i>	2
17. — Decret privind conferirea Ordinului Național <i>Pentru Merit</i>	2
DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI	
39. — Decizie privind eliberarea, la cerere, a domnului Dan-Dragoș Drăgan din funcția de secretar de stat la Ministerul Energiei	3
40. — Decizie pentru numirea doamnei Kövér Orsolya-Mária în funcția de secretar de stat la Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației	3
41. — Decizie privind exercitarea, cu caracter temporar, de către domnul Cristian-Vasile Bitea a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general al Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale	4
42. — Decizie privind exercitarea, cu caracter temporar, de către doamna Lavinia-Claudia Niculescu a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general al Agenției Naționale a Funcționarilor Publici	4
43. — Decizie privind exercitarea, cu caracter temporar, de către doamna Mihaela-Luminița Baciș a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general adjunct al Agenției Naționale a Funcționarilor Publici	5
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
46. — Ordin al președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar pentru reînnoirea delegării atribuției privind organizarea programelor de formare continuă	5–6
95. — Ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor privind aprobarea derogării în vederea montării de colare pentru 11 exemplare din specia <i>Bison bonasus</i>	6–7
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 21 din 18 noiembrie 2024 (Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii)	8–15

D E C R E T E**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI****D E C R E T****privind conferirea Ordinului Național *Steaua României***

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (1) și alin. (2) lit. c), art. 6 lit. A și art. 74 din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 11/1998 pentru reînstituirea Ordinului Național *Steaua României*, republicată, cu modificările ulterioare,

în semn de omagiu pentru excepționala carieră sportivă și pentru întreaga activitate desfășurată, atât în calitate de jucător, cât și de antrenor, pentru dăruirea, devotamentul și profesionalismul cu care a pregătit generații de handbaliști, precum și pentru contribuția la obținerea unor memorabile rezultate ale handbalului românesc,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se conferă *post-mortem* Ordinul Național *Steaua României* în grad de *Cavaler*, cu însemn de pace, pentru militari, domnului general de brigadă în retragere Oțelea Cornel.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

București, 23 ianuarie 2025.
Nr. 16.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind conferirea Ordinului Național *Pentru Merit***

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (1) și alin. (2) lit. c) și ale art. 6 lit. A din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 104/2000 privind reînstituirea Ordinului și Medaliei Naționale *Pentru Merit*, aprobată prin Legea nr. 542/2001, cu modificările ulterioare,

cu prilejul Zilei Unirii Principatelor Române,

în semn de apreciere pentru conduita de excepție în plan profesional, precum și pentru activitatea de elaborare și editare a unor lucrări de memorialistică și evocări de fapte referitoare la luptele Armatei Române în cele două Războaie Mondiale,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se conferă Ordinul Național *Pentru Merit* în grad de *Cavaler*, cu însemn de pace, pentru militari, domnului general de brigadă în retragere Dănilă Ion Ion, președintele Asociației Naționale a Veteranilor de Război.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

București, 23 ianuarie 2025.
Nr. 17.

DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI**GUVERNUL ROMÂNIEI****PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****privind eliberarea, la cerere, a domnului Dan-Dragoș Drăgan
din funcția de secretar de stat la Ministerul Energiei**

Având în vedere cererea domnului Dan-Dragoș Drăgan înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/300 din 17 ianuarie 2025 și la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/1.347/M.A. din 17 ianuarie 2025,

în temeiul art. 29 și al art. 31 lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Dan-Dragoș Drăgan se eliberează, la cerere, din funcția de secretar de stat la Ministerul Energiei.

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACUContrasemnează:

p. Secretarul general al Guvernului,
Mihnea-Claudiu Drumea

București, 23 ianuarie 2025.

Nr. 39.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****pentru numirea doamnei Kövér Orsolya-Mária
în funcția de secretar de stat la Ministerul Dezvoltării,
Lucrărilor Publice și Administrației**

Având în vedere propunerea formulată de ministrul dezvoltării, lucrărilor publice și administrației prin Adresa nr. 7.757 din 16 ianuarie 2025, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/292 din 16 ianuarie 2025,

în temeiul art. 29 și al art. 31 lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — La data intrării în vigoare a prezentei decizii, doamna Kövér Orsolya-Mária se numește în funcția de secretar de stat la Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației.

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACUContrasemnează:

p. Secretarul general al Guvernului,
Mihnea-Claudiu Drumea

București, 23 ianuarie 2025.

Nr. 40.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE**

**privind exercitarea, cu caracter temporar,
de către domnul Cristian-Vasile Bitea a funcției publice
vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar
general al Ministerului Muncii, Familiei,
Tineretului și Solidarității Sociale**

Având în vedere propunerea formulată de ministrul muncii, familiei, tineretului și solidarității sociale prin Adresa nr. 101/SBO din 14 ianuarie 2025, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/204 din 14 ianuarie 2025, precum și Adresa Agenției Naționale a Funcționarilor Publici nr. 1.508/2025,

în temeiul art. 29, art. 394 alin. (2) lit. d), art. 397, art. 502 alin. (1) lit. f), art. 509 alin. (3), art. 510 alin. (1) și al art. 530 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data de 1 februarie 2025, domnul Cristian-Vasile Bitea, inspector clasa I, grad profesional superior, la Serviciul corpul de control al ministrului, exercită, cu caracter temporar, funcția publică vacantă din categoria înalților funcționari publici de secretar general al Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale pentru o perioadă de 6 luni.

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:

p. Secretarul general al Guvernului,
Mihnea-Claudiu Drumea

București, 23 ianuarie 2025.

Nr. 41.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE**

**privind exercitarea, cu caracter temporar,
de către doamna Lavinia-Claudia Niculescu a funcției publice
vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar
general al Agenției Naționale a Funcționarilor Publici**

Având în vedere Adresa Agenției Naționale a Funcționarilor Publici nr. 718/2025, înregistrată la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/1.475/MD din 20 ianuarie 2025,

în temeiul art. 29, art. 394 alin. (2) lit. d), art. 397, art. 502 alin. (1) lit. f), art. 509 alin. (3), art. 510 alin. (1) și al art. 530 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data de 4 februarie 2025, doamna Lavinia-Claudia Niculescu, director al Direcției programe cu finanțare externă și politici publice, exercită, cu caracter temporar, funcția publică vacantă din categoria înalților funcționari publici de secretar general al Agenției Naționale a Funcționarilor Publici pentru o perioadă de 6 luni.

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:

p. Secretarul general al Guvernului,
Mihnea-Claudiu Drumea

București, 23 ianuarie 2025.

Nr. 42.

GUVERNUL ROMÂNIEI

PRIM-MINISTRUL

DECIZIE

**privind exercitarea, cu caracter temporar,
de către doamna Mihaela-Luminița Baciș a funcției publice
vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar
general adjunct al Agenției Naționale a Funcționarilor Publici**

Având în vedere Adresa Agenției Naționale a Funcționarilor Publici nr. 719/2025, înregistrată la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/1.474/MD din 20 ianuarie 2025,

în temeiul art. 29, art. 394 alin. (2) lit. d), art. 397, art. 502 alin. (1) lit. f), art. 509 alin. (3), art. 510 alin. (1) și al art. 530 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data de 23 ianuarie 2025, doamna Mihaela-Luminița Baciș, director al Direcției gestionarea procedurilor administrative, exercită, cu caracter temporar, funcția publică vacantă din categoria înalților funcționari publici de secretar general adjunct al Agenției Naționale a Funcționarilor Publici pentru o perioadă de 6 luni.

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:

p. Secretarul general al Guvernului,

Mihnea-Claudiu Drumea

București, 23 ianuarie 2025.

Nr. 43.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AUTORITATEA PENTRU SUPRAVEGHEREA PUBLICĂ
A ACTIVITĂȚII DE AUDIT STATUTAR

ORDIN

**pentru reînnoirea delegării atribuției
privind organizarea programelor de formare continuă**

În temeiul prevederilor:

- art. 12, 43, 50-53, 73-75 și ale art. 77 alin. (2) și (3) din Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare;
- Regulamentului (UE) nr. 537/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind cerințe specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public și de abrogare a Deciziei 2005/909/CE a Comisiei;
- Normelor privind formarea profesională continuă a auditorilor financiari, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar nr. 90/2018, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinului președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar nr. 426/2020 pentru delegarea atribuției privind organizarea programelor de formare continuă;

— Normelor privind supravegherea și controlul îndeplinirii atribuțiilor delegate, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar nr. 393/2020, având în vedere Raportul Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar privind evaluarea capacității operaționale a Camerei Auditorilor Financiari din România, precum și modul de îndeplinire a atribuției delegate, având nr. de înregistrare 544 din 18.11.2024,

președintele Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar emite următorul ordin:

Art. 1. — Se reînnoiește pentru o perioadă de 1 (un) an, începând cu data de 3 decembrie 2024, delegarea atribuției prevăzute la art. 52 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, privind organizarea programelor de formare continuă a auditorilor

financiari, astfel cum a fost dispusă prin Ordinul președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar nr. 426/2020 pentru delegarea atribuției privind organizarea programelor de formare continuă, cu modificările ulterioare.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar,
Georgiana Oana Stănilă

București, 21 ianuarie 2025.
Nr. 46.

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

ORDIN

privind aprobarea derogării în vederea montării de colare pentru 11 exemplare din specia *Bison bonasus*

Având în vedere Referatul de aprobare al Direcției biodiversitate nr. DGB/140.367 din 8.01.2025, ținând seama de Avizul Academiei Române nr. 422 din 15.11.2024,

luând în considerare prevederile art. 1 alin. (1) lit. c) din Procedura de stabilire a derogărilor de la măsurile de protecție a speciilor de floră și faună sălbatice, aprobată prin Ordinul ministrului mediului și al ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 203/14/2009,

în temeiul prevederilor art. 38 alin. (1) lit. a), b), c) și d) și alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 57 alin. (1), (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 13 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul mediului, apelor și pădurilor emite următorul ordin:

Art. 1. — Prin derogare de la prevederile art. 33 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, se aprobă capturarea, montarea de colare și eliberarea la locul capturării a unui număr de 11 exemplare din specia zimbru (*Bison bonasus*) de pe raza județelor Argeș, Brașov, Sibiu și de pe raza sitului ROSCI0122 Munții Făgăraș.

Art. 2. — În vederea capturării speciilor de faună sălbatică prevăzute la art. 1 se va folosi armă de tranchilizare de tip DAN-

INJECT cu seringă de tip darts și medicație specifică, ce vor fi manipulate numai de medicul veterinar autorizat.

Art. 3. — (1) Derogarea se stabilește de la data intrării în vigoare a prezentului ordin până la data de 30.04.2025.

(2) Capturarea exemplarelor din speciile prevăzute la art. 1 se realizează de către Fundația Conservation Carpathia, denumită în continuare *beneficiar*, cu personal tehnic de specialitate și cu respectarea prevederilor Legii vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Pentru activitatea prevăzută la alin. (2) se va solicita și obține autorizația de mediu pentru recoltare/capturare.

Art. 4. — (1) În termen de cel mult 7 zile de la data capturării, beneficiarul are obligația să transmită agenției județene pentru protecția mediului de pe raza administrativ-teritorială unde s-a desfășurat acțiunea de capturare un raport asupra acțiunii derulate în baza derogării obținute.

(2) Modelul raportului asupra acțiunii derulate în baza derogării obținute este prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

(3) Agenția județeană pentru protecția mediului transmite Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, în maximum 30 de zile de la data aplicării derogării, un raport referitor la rezultatele acesteia în baza datelor prevăzute la alin. (1).

Art. 5. — Controlul aplicării derogării se exercită de către personalul împuternicit din cadrul subunităților teritoriale de specialitate ale autorității publice centrale care răspunde de protecția mediului.

Art. 6. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul mediului, apelor și pădurilor,
Mircea Fechet

București, 14 ianuarie 2025.
Nr. 95.

ANEXĂ

R A P O R T
asupra acțiunii derulate în baza derogării obținute

— model —

Solicitant

Specia pentru care s-a acordat derogarea

Numărul exemplarelor

Stadiul de dezvoltare

Starea exemplarelor înainte de prelevare

Starea exemplarelor după prelevare

Locul de prelevare

Data prelevării

Mijloace, instalații și metode avute în vedere

Stocarea și destinația specimenelor

MOTIVUL RECOLTĂRII/DEROGĂRII

☐ În interesul protejării faunei și florei sălbatice, precum și al conservării habitatelor naturale

☐ Pentru prevenirea producerii unor daune importante, în special asupra culturilor agricole, animalelor domestice, pădurilor, pescăriilor, apelor și altor bunuri

☐ În interesul sănătății și al securității publice sau pentru alte rațiuni de interes public major, inclusiv de natură socială ori economică, și pentru consecințe benefice de importanță fundamentală pentru mediu

☐ În scopuri de repopulare și reintroducere a acestor specii, precum și pentru operațiuni de reproducere necesare în acest scop

☐ Pentru a permite, în condiții strict controlate, într-o manieră selectivă și într-o măsură limitată, prinderea sau deținerea unui număr limitat și specificat de exemplare

(Atașați documentele care să justifice recoltarea exemplarelor în conformitate cu motivul derogării.)

Data

Semnătura

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU SOLUȚIONAREA RECURSULUI ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 21

din 18 noiembrie 2024

Dosar nr. 2.024/1/2024

Corina-Alina Corbu	— președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Carmen Elena Popoiag Marian Budă	— președintele Secției I civile — președintele delegat al Secției a II-a civile
Elena Diana Tămagă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Eleni Cristina Marcu	— președintele delegat al Secției penale
Lavinia Dascălu	— judecător la Secția I civilă
Mariana Hortolomei	— judecător la Secția I civilă
Irina Alexandra Boldea	— judecător la Secția I civilă
Maricel Nechita	— judecător la Secția I civilă
Gheorghe Liviu Zidaru	— judecător la Secția I civilă
Mihaela Glodeanu	— judecător la Secția I civilă
Minodora Condoiu	— judecător la Secția a II-a civilă
Mirela Polițeanu	— judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Zaharia	— judecător la Secția a II-a civilă
Valentina Vrabie	— judecător la Secția a II-a civilă
Ianina Blandiana Grădinaru	— judecător la Secția a II-a civilă
Marcela Marta Iacob	— judecător la Secția a II-a civilă
Gabriela Elena Bogasiu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Carmen Mihaela Voinescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ștefania Dragoie	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Cristinel Grosu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Alina Pohrib	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ramona Maria Gliga	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Constantin Epure	— judecător la Secția penală
Alin Sorin Nicolescu	— judecător la Secția penală

1. Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 2.024/1/2024 este legal constituit conform dispozițiilor art. 516 alin. (2) din Codul de procedură civilă și ale art. 31 alin. (4) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna Antonia Eleonora Constantin, procuror-șef al Secției judiciare.

4. La ședința de judecată participă domnul Cristian Balacciu, magistrat-asistent-șef în cadrul Secțiilor Unite, desemnat în temeiul art. 32 din Regulament.

5. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii ia în examinare sesizarea formulată de Colegiul de conducere al Curții de Apel Galați ce formează obiectul Dosarului nr. 2.024/1/2024.

6. Magistratul-asistent-șef prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar au fost depuse raportul întocmit de judecătorii-raportori și opinia procurorului general.

7. Constatând că nu sunt chestiuni prealabile, doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele completului de judecată, acordă cuvântul asupra recursului în interesul legii reprezentatului procurorului general.

8. Reprezentantul procurorului general apreciază că prima orientare jurisprudențială este în acord cu litera și spiritul legii, arătând că pensionarii care beneficiază de o pensie anticipată parțială stabilită în condițiile art. 65 alin. (1) și (4) din Legea nr. 263/2010 nu pot cumula reducerea instituită de art. 65 alin. (1) cu cea prevăzută de art. 65 alin. (5) din aceeași lege pentru a obține diminuarea sau eliminarea penalizării prevăzute de alin. (4) al aceluiași articol, întrucât prin această modalitate de interpretare a dispozițiilor legale s-ar crea o *lex tertia*.

9. Nefiind întrebări pentru reprezentantul procurorului general, doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele completului, declară dezbaterile închise, iar completul de judecată rămâne în pronunțare asupra sesizării.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

I. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție și obiectul recursului în interesul legii

10. Prin Hotărârea nr. 30 din 16 septembrie 2024, Colegiul de conducere al Curții de Apel Galați a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție cu soluționarea recursului în interesul legii ce vizează următoarea problemă de drept:

În interpretarea art. 65 alin. (1), (4) și (5) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, referitor la pensia anticipată parțială, este posibilă recalcularea pensiei anticipate parțiale cu luarea în considerare a beneficiului prevăzut de alin. (5) al art. 65 din Legea nr. 263/2010, de către o persoană care a solicitat și obținut pensia anticipată parțială în condițiile art. 65 alin. (1) și (4) din Legea nr. 263/2010?

II. Dispozițiile legale supuse interpretării

11. *Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 263/2010)*

Art. 65 — „(1) Pensia anticipată parțială se cuvine, cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare,

persoanelor care au realizat stagiul complet de cotizare, precum și celor care au depășit stagiul complet de cotizare cu până la 8 ani. (...)

(4) Cuantumul pensiei anticipate parțiale se stabilește din cuantumul pensiei pentru limită de vârstă, prin diminuarea acestuia în raport cu stagiul de cotizare realizat și cu numărul de luni cu care s-a redus vârsta standard de pensionare, conform tabelului nr. 21.

Tabelul nr. 21

Perioada de cotizare realizată peste stagiul standard complet de cotizare prevăzut în anexa nr. 5	Procentul de diminuare pentru fiecare lună de anticipare (%)
până la 1 an	0,50
peste 1 an	0,45
peste 2 ani	0,40
peste 3 ani	0,35
peste 4 ani	0,30
peste 5 ani	0,25
peste 6 ani	0,20
între 7 și 8 ani	0,15

(5) Persoanele care au locuit cel puțin 30 de ani în zonele afectate de poluarea remanentă din cauza extracției, preparării și arderii cărbunelui sau a șisturilor bituminoase, a extracției și preparării minereurilor de uraniu, a extracției și prelucrării minereurilor feroase și neferoase cu conținut de praf sau de emisii de gaze cu efect de seră, de amoniac și derivate, de cupru, plumb, sulf, azot, fosfor, cadmiu, arseniu, zinc, mangan, fluor, clor, feldspat și siliciu ori de radiații din minereuri radioactive, hidrogen sulfurat, crom trivalent, crom hexavalent, cianuri, de pulberi metalice și/sau de cocs metalurgic, a prelucrării țițeiului sulfuros, desulfurării benzinei, a țițeiului parafinos și neparafinos, a distilării țițeiului în vederea producerii păcurii și a uleiurilor, respectiv în localitățile Baia Mare, Călărași, Copșa Mică, Drobeta-Turnu Severin, Slatina, Târgu Mureș, Târnăveni, Turnu Măgurele, precum și în localitățile Abrud, Avram Iancu, Baia de Arieș, Bistra, Lupșa, Ocna Mureș, Ocoliș, Roșia Montană, Sălciuma și Zlatna din județul Alba, Aluniș, Arad, Căciș, Fântânele, Frumușeni, Horea, Măndruloc, Tisa Nouă, Vladimirescu din județul Arad, Pitești din județul Argeș, Bacău, Comănești și Onești din județul Bacău, Băița din județul Bihor, Maieru, Rodna și Șanț din județul Bistrița-Năsăud, Codlea, Crizbav, Făgăraș, Feldioara, Hălchiu, Satu Nou și Victoria din județul Brașov, Brăila, Chișcani și Tichilești din județul Brăila, Anina, Armeniș, Ciudanovița, Moldova Nouă, Oțelu Roșu și Reșița din județul Caraș-Severin, Aghireșu, Câmpia Turzii, Căpuș Mare, Dej, Iara și Turda din județul Cluj, Năvodari din județul Constanța, Baraolt din județul Covasna, Târgoviște și Titu din județul Dâmbovița, Ișalnița din județul Dolj, Galați din județul Galați, Clejani, Giurgiu din județul Giurgiu, Letca Nouă, Brănești, Bâlteni, Bustuchin, Călnic, Drăgotești, Fărcășești, Ionești, Mătăsari, Motru, Negomir, Ploșoru, Prigoria, Roșia de Amaradia, Rovinari, Turburea, Turceni și Urdari din județul Gorj, Bălan, Borsec, Corbu, Jolotca, Săndominic și Tulgheș din județul Harghita, Aninoasa, Baia de Criș, Băița, Brad, Călan, Certeju de Sus, Criscior, Deva, Ghelari, Hunedoara, Lupeni, Orăștie, Petrila, Petroșani, Răchitova, Șoimuș, Teliucu Inferior, Uricani, Vața de Jos, Vețel, Vulcan din județul Hunedoara, Ciulnița și Slobozia din județul Ialomița, Băiuț, Borșa, Căvnic, Cicârlău, Desești, Satulung, Șișești, Remetea Chioarului și Copalnic Mănăstur din județul Maramureș, Grințieș și Săvinești din județul Neamț, Brazi, Comarnic, Florești, Ploiești și Valea Călugărească din județul Prahova, Videle din județul Teleorman, Broșteni,

Crucea, Iacoveni, Ostra, Stulpicani și Vatra Dornei din județul Suceava, Fârdea, Margina, Nădrag și Tomești din județul Timiș, Mina Altân Tepe și Tulcea din județul Tulcea, Berbești și Râmnicu Vâlcea din județul Vâlcea, pe o rază de 8 km în jurul localității în care se află situl contaminat, beneficiază de reducerea vârstei standard de pensionare cu 2 ani fără penalizarea prevăzută la alin. (4).

(6) Prevederile alin. (5) se aplică până la data de 31 decembrie 2030.

(7) Persoanele ale căror drepturi de pensie anticipată parțială s-au deschis în perioada 1 ianuarie 2011-16 iulie 2016 beneficiază de recalcularea pensiei prin aplicarea prevederilor alin. (4).

(8) Recalcularea prevăzută la alin. (7) se face la cererea persoanei interesate, iar drepturile de pensie recalculate se cuvin și se plătesc începând cu luna următoare înregistrării acesteia la casa teritorială de pensii în evidențele căreia se află dosarul de pensie al solicitantului.

(9) Prevederile alin. (7) și (8) se aplică persoanelor care, până în luna depunerii cererii, inclusiv, nu au îndeplinit condițiile pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă."

Art. 66. — „La acordarea pensiei anticipate parțiale, reducerea vârstei standard de pensionare prevăzute la art. 65 alin. (1) nu poate fi cumulată cu nicio altă reducere reglementată de prezenta lege sau de alte acte normative."

Art. 67. — (1) „La data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, pensia anticipată parțială se transformă în pensie pentru limită de vârstă și se recalculează prin eliminarea diminuării prevăzute la art. 65 alin. (4) și prin adăugarea perioadelor asimilate și a eventualelor stagii de cotizare realizate în perioada de suspendare a plății pensiei anticipate parțiale."

(2) „Transformarea pensiei anticipate parțiale în pensie pentru limită de vârstă, în condițiile prevăzute la alin. (1), se face din oficiu."

12. *Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, cu modificările și completările ulterioare (Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010)*

Art. 54. — „(1) Persoanele care îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 65 alin. (5) din lege pot solicita pensia anticipată parțială, fără penalizare, cu cel mult 2 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare prevăzute în anexa nr. 5 sau, după caz, în anexa nr. 6 la lege."

III. Orientările jurisprudențiale divergente

13. Autorul sesizării a arătat că nu există un punct de vedere unitar asupra problemei de drept ce formează obiectul sesizării, fiind conturate două orientări jurisprudențiale divergente.

14. Într-o primă orientare jurisprudențială s-a apreciat că beneficiul prevăzut de art. 65 alin. (1) și (4) din Legea nr. 263/2010 referitor la pensia anticipată parțială nu poate fi cumulată cu cel acordat prin art. 65 alin. (5) din aceeași lege, nefiind posibilă recalcularea numărului de luni de anticipare prin eliminarea penalizării prevăzute de alin. (4) al aceluiași articol.

15. În această orientare s-a reținut că nu există niciun temei legal în baza căruia să se poată dispune o asemenea recalculare și ori de câte ori legiuitorul a intenționat să acorde această posibilitate unui pensionar, pentru același tip de pensii, a prevăzut-o în mod expres, indicându-se, spre exemplu, dispozițiile art. 65 alin. (7) din Legea nr. 263/2010. Totodată, unei asemenea recalculări i se opun prevederile art. 66 din același act normativ care prevăd că la acordarea pensiei anticipate parțiale reducerea vârstei standard de pensionare prevăzute la art. 65 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 nu poate fi cumulată cu nicio altă reducere reglementată de această lege sau de alte reglementări, precum și art. 67 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 care stabilește că eliminarea diminuării operează la îndeplinirea

condițiilor de pensionare pentru limită de vârstă, neexistând niciun temei legal pentru recalculare.

16. S-a mai argumentat că beneficiul eliminării penalizării prevăzute de art. 65 alin. (4) din Legea nr. 263/2010 poate fi stabilit doar la data deschiderii inițiale a dreptului la pensie anticipată parțială, persoana îndreptățită având posibilitatea de a opta pentru pensie anticipată parțială fie în „condițiile dreptului comun” reprezentat de dispozițiile art. 65 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, cu o penalizare corespunzătoare numărului de luni de anticipare, fie în „condițiile restrictive” ale art. 65 alin. (5) din lege, cu doi ani înainte de împlinirea vârstei standard de pensionare, fără penalizare. Astfel, art. 65 alin. (5) din Legea nr. 263/2010 reglementează un alt tip de pensie anticipată parțială, în care penalizarea prevăzută la art. 65 alin. (4) din aceeași lege este complet exclusă.

17. În sensul primei opinii au fost anexate sesizări hotărâri judecătorești definitive pronunțate de curțile de apel Alba Iulia, Brașov, Craiova, Cluj, Ploiești, Timișoara și tribunalele Dâmbovița și Ialomița.

18. În cea de-a doua orientare jurisprudențială s-a apreciat că este posibilă recalcularea pensiei anticipate parțiale cu luarea în considerare a beneficiului prevăzut de alin. (5) al art. 65 din Legea nr. 263/2010.

19. S-a argumentat că acest beneficiu este recunoscut date fiind condițiile speciale în care a locuit pensionarul mai mult de 30 de ani, în zone afectate de poluare, neexistând o dispoziție legală care să interzică cumulul acestor beneficii [ca un pensionar care a solicitat și obținut pensia anticipată parțială în condițiile art. 65 alin. (1) și (4) din Legea nr. 263/2010 să obțină, prin recalcularea pensiei în plată, cu doi ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, eliminarea penalizării prevăzute la alin. (4)].

20. S-a mai arătat că art. 65 alin. (5) din Legea nr. 263/2010 nu reglementează un alt tip de pensie anticipată parțială, ci un beneficiu subsumat regimului juridic al acestui tip de pensie, care se cuvine tuturor beneficiarilor, indiferent dacă la momentul la care se prevalează de acest beneficiu au pensie anticipată parțială. Totodată, s-a apreciat că nu este aplicabilă nici interdicția prevăzută de art. 66 din Legea nr. 263/2010 care vizează reduceri cumulate ale vârstei de pensionare, considerându-se că reducerea de 2 ani prevăzută la art. 65 alin. (5) din lege nu se cumulează cu cea de până la 5 ani prevăzută la art. 65 alin. (1) din același act normativ, ci se include în ea. De altfel, s-a considerat că recalcularea reprezintă o dispoziție mai favorabilă pensionarilor, iar neaplicarea sa ar crea o situație discriminatorie între aceștia.

21. În sensul acestei orientări jurisprudențiale au fost anexate sesizări hotărâri judecătorești definitive pronunțate de curțile de apel Alba Iulia, București, Constanța, Cluj, Ploiești, Timișoara și tribunalele Caraș-Severin, Tulcea.

IV. Jurisprudența Curții Constituționale

22. Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor art. 65 alin. (1) și (4) din Legea nr. 263/2010, însă cu privire la alte aspecte decât cele care interesează prezenta sesizare.

23. Pe rolul instanței de contencios constituțional se află 6 dosare aflate în fază de raport, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 65 alin. (5) din Legea nr. 263/2010.

V. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

24. Prin Decizia nr. 24 din 20 mai 2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 574 din 20 iunie 2024, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a respins, ca inadmisibilă, sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile privind următoarea problemă de drept: „Cum se interpretează și se aplică dispozițiile art. 65 alin. (1), (4) și (5) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul

unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, în sensul de a stabili dacă o persoană care beneficia de o pensie anticipată parțială în temeiul art. 65 alin. (1) și (4) din lege poate solicita recalcularea numărului de luni de anticipare în situația modificării ulterioare a dispozițiilor art. 65 alin. (5) sau dacă poate solicita înscrierea la pensia anticipată parțială în temeiul art. 61 alin. (1) și (5) din aceeași lege”, reținându-se că nu este îndeplinită condiția noutății.

VI. Opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

25. Procurorul general a apreciat că prima orientare jurisprudențială este în acord cu litera și spiritul legii.

26. În acest sens a argumentat că art. 66 din Legea nr. 263/2010 se opune ca reducerea vârstei standard de pensionare prevăzută de art. 65 alin. (1) din aceeași lege pentru acordarea pensiei anticipate parțiale să fie cumulată cu orice altă reducere reglementată de această lege sau de alte acte normative.

27. În baza interpretării logico-sistematice și literale a dispozițiilor art. 65 din Legea nr. 263/2010 pot fi decelate două tipuri de pensie anticipată parțială.

28. Primul tip de pensie anticipată parțială este cel prevăzut de art. 65 alin. (1) și (4) din Legea nr. 263/2010, respectiv o pensie anticipată parțială cu penalizare prin diminuarea cuantumului pensiei proporțional cu numărul de luni de anticipare, potrivit tabelului nr. 21 din alin. (4) al aceluiași articol. Acest tip de pensie anticipată parțială se cuvine, cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, persoanelor care au realizat stagiul complet de cotizare, precum și celor care au depășit stagiul complet de cotizare cu până la 8 ani.

29. Al doilea tip de pensie anticipată parțială, respectiv pensia anticipată parțială fără penalizare, este cel prevăzut de art. 65 alin. (5) din Legea nr. 263/2010, fiind recunoscut persoanelor care au locuit cel puțin 30 de ani în zone afectate de poluarea remanentă din anumite localități și localitățile aflate pe o rază de 8 km în jurul localităților în care se afla situl contaminat și care beneficiau de această pensie cu reducerea vârstei standard de pensionare cu 2 ani, fără penalizarea instituită de art. 65 alin. (4) din aceeași lege. Această pensie anticipată parțială era disponibilă până la data de 31 decembrie 2030, conform art. 65 alin. (6) din Legea nr. 263/2010.

30. Având în vedere că cele două tipuri de pensie anticipată parțială au un regim juridic distinct atât sub aspectul condițiilor de acordare, cât și sub aspectul cuantumului pensiei, în cazul pensionarilor care beneficiază de o pensie anticipată parțială stabilită în condițiile art. 65 alin. (1) și (4) din Legea nr. 263/2010 nu este posibil ca, prin cumularea reducerii prevăzute de art. 65 alin. (1) cu cea instituită de art. 65 alin. (5) din aceeași lege, să se ajungă la diminuarea sau eliminarea penalizării prevăzute în alineatul (4) al aceluiași articol.

31. Prin această modalitate de aplicare a legii s-ar forma o *lex tertia*. În plus, în considerarea caracterului de excepție al pensiei anticipate parțiale, art. 66 din Legea nr. 263/2010 interzice orice cumul între reducerea vârstei standard de pensionare avută în vedere la acordarea pensiei prevăzute la art. 65 alin. (1) din lege cu alte reduceri prevăzute de aceeași lege sau de alte acte normative.

32. Singura posibilitate recunoscută de legiuitor este aceea a transformării unei pensii anticipate parțiale cu penalizare prevăzute de art. 65 alin. (1) și (4) din Legea nr. 263/2010 într-o pensie pentru limită de vârstă.

33. Condițiile înscrierii la pensie sunt cele prevăzute de legea în vigoare la data pensionării, iar modificările legislative ulterioare ale elementelor avute în vedere la stabilirea pensiei pot produce efectele juridice prevăzute de lege și în privința drepturilor anterior deschise numai dacă există o normă expresă

care să recunoască posibilitatea pensionarului de a beneficia de o astfel de modificare, dacă generează efecte mai favorabile.

34. În acest context se observă că singura dispoziție de recalculare a pensiilor anticipate parțiale stabilite cu penalizare este cea cuprinsă în alin. (7)-(9) ale art. 65 din Legea nr. 263/2010, introduse prin articolul unic al Legii nr. 216/2017 pentru completarea articolului 65 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice.

35. În acest caz, recalcularea a vizat exclusiv drepturile de pensie aferente pensiilor anticipate parțiale deschise în perioada 1 ianuarie 2011-16 iulie 2016, anterior intrării în vigoare a Legii nr. 142/2016 pentru modificarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice (*Legea nr. 142/2016*). Prin acest act normativ s-a realizat o primă extindere a sferei beneficiarilor pensiei anticipate parțiale fără penalizare, destinată să asigure un tratament juridic nediscriminatoriu în privința persoanelor pensionate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 142/2016, precum și pentru asigurarea conformității cu principiul neretroactivității legii.

36. Fiind în prezența a două categorii de pensii anticipate parțiale, dacă o persoană îndeplinește condițiile pentru ambele categorii de pensii anticipate parțiale, ea poate opta pentru oricare dintre acestea, fără să le poată cumula.

37. Prin urmare, nu este posibilă recalcularea pensiei anticipate parțiale reglementate de art. 65 alin. (1) și (4) din Legea nr. 263/2010 prin cumularea beneficiului prevăzut de art. 65 alin. (1) cu cel instituit de art. 65 alin. (5) din aceeași lege și nici reducerea sau, după caz, eliminarea diminuărilor pentru fiecare lună de anticipare prevăzute de art. 65 alin. (4) din aceeași lege, ca urmare a acestui cumul.

VII. **Opinia judecătorilor-raportori**

38. Judecătorii-raportori au apreciat că nu este posibilă recalcularea pensiei anticipate parțiale stabilită în condițiile art. 65 alin. (1) și (4) din Legea nr. 263/2010 prin aplicarea dispozițiilor art. 65 alin. (5) din același act normativ.

VIII. **Înalta Curte de Casație și Justiție**

VIII.1. **Asupra admisibilității sesizării**

39. Verificarea regularității învestirii Înaltei Curți de Casație și Justiție impune analizarea condițiilor de admisibilitate a recursului în interesul legii, în conformitate cu dispozițiile art. 515 din Codul de procedură civilă, potrivit cărora „recursul în interesul legii este admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează cererii”, precum și ale art. 514 din același cod, referitoare la obiectul recursului și la titularul dreptului de sesizare.

40. Astfel, se constată că autorul sesizării, Colegiul de conducere al Curții de Apel Galați, face parte din categoria subiecților ce pot promova recurs în interesul legii, prevăzuți de art. 514 din Codul de procedură civilă.

41. Este îndeplinită și cerința de ordin formal reglementată de dispozițiile art. 515 din Codul de procedură civilă — dovada că problemele de drept care formează obiectul sesizării au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive —, având în vedere jurisprudența anexată sesizării și ilustrată prin hotărâri judecătorești definitive.

42. Sub acest din urmă aspect se constată că din hotărârile judecătorești care însoțesc memoriul înaintat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Galați rezultă că se identifică practică neunitară la nivelul instanțelor. În acest sens, tribunalele și curțile de apel, în cazuri de speță, au exprimat puncte de

vedere diferite, conturându-se orientările divergente menționate de autorul sesizării, întemeiate pe interpretarea și aplicarea acelorași prevederi legale, concretizate în hotărârile judecătorești definitive alăturate recursului în interesul legii.

43. Sub aspectul obiectului recursului în interesul legii, acesta se circumscrie dispozițiilor art. 514 din Codul de procedură civilă, întrucât privește o problemă de drept soluționată diferit de instanțele judecătorești, finalitatea recurgerii la această instituție juridică fiind asigurarea interpretării și aplicării unitare a legii, condiție care se reține a fi îndeplinită.

44. Înalta Curte de Casație și Justiție reține că sesizarea își păstrează caracterul admisibil, deși, anterior înregistrării ei (26 septembrie 2024), dispozițiile legale a căror interpretare se solicită au fost abrogate explicit prin art. 168 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii¹ (*Legea nr. 360/2023*), iar noul act normativ nu mai prevede tipul de pensie în legătură cu care s-a formulat recursul în interesul legii.

45. Aceasta întrucât, potrivit dispozițiilor tranzitorii reglementate prin art. 150 din actul normativ anterior menționat, *„litigiile care se referă la drepturile ce fac obiectul prezentei legi, aflate pe rolul instanțelor judecătorești la data intrării în vigoare a acesteia, se vor judeca potrivit legii în baza căreia a fost stabilit dreptul”,* iar conform art. 152 din aceeași lege *„cererile înregistrate și nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi se soluționează conform normelor legale existente la data depunerii cererii”*.

46. În plus, transformarea pensiilor anticipate parțiale, stabilite potrivit dispozițiilor art. 65 din Legea nr. 263/2010, în pensii anticipate, conform art. 144 alin. (4) și art. 146 din Legea nr. 360/2023, se face ținându-se seama de reglementările în vigoare la data deschiderii dreptului la pensie.

VIII.2. **Asupra fondului sesizării**

47. Cu titlu prealabil, se reține că textele legale a căror interpretare se solicită prin mecanismul recursului în interesul legii sunt reprezentate de dispozițiile art. 65 alin. (1), (4) și (5) din Legea nr. 263/2010, având conținutul normativ expus la punctul II din prezenta decizie.

48. Prin intermediul sesizării se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție să stabilească în ce măsură titularul unei pensii anticipate parțiale poate să valorifice, prin recalcularea pensiei în plată, cu doi ani înainte de împlinirea vârstei standard de pensionare și beneficiul reducerii acestei vârste fără diminuarea corespunzătoare lunilor de anticipare, în condițiile locuirii timp de cel puțin 30 de ani în zonele afectate de poluarea remanentă, ținând seama de faptul că dispozițiile legale relevante au fost modificate succesiv, fără să fie instituite norme tranzitorii pentru situațiile intertemporale apărute și fără să se prevadă recalcularea numărului lunilor de anticipare.

49. După cum s-a observat în jurisprudența de unificare a instanței supreme², la data intrării în vigoare a Legii nr. 263/2010 (1 ianuarie 2011, cu excepția anumitor dispoziții fără relevanță pentru prezenta sesizare) textul art. 65 alin. (5) avea o sferă restrânsă de aplicabilitate, în sensul că recunoștea beneficiul reducerii vârstei standard de pensionare cu 2 ani, fără penalizare, doar persoanelor care locuiseră cel puțin 30 de ani în zonele afectate de poluarea remanentă cauzată de extracția și prelucrarea minereurilor neferoase cu conținut de cupru, plumb, sulf, cadmiu, arseniu, zinc, mangan, fluor, clor, respectiv Baia Mare, Copșa Mică și Zlatna și pe o rază de 8 km în jurul acestor localități.

¹ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1089 din 4 decembrie 2023 și intrată în vigoare la 1 septembrie 2024, cu excepția anumitor prevederi din acest act normativ, care nu prezintă relevanță pentru soluționarea prezentei sesizări, ce au intrat în vigoare la 1 ianuarie 2024.

² Decizia nr. 24 din 20 mai 2024 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 574 din 20 iunie 2024.

50. Circumstanțierea, în această modalitate, a destinatarilor normei a avut drept consecință judecarea unor astfel de litigii, în cadrul cărora titularii ai unor pensii anticipate parțiale solicitau recunoașterea beneficiului normei, adică înlăturarea penalizării prevăzute de alin. (4) al art. 65 din Legea nr. 263/2010 pentru 24 de luni (corespunzătoare celor 2 ani prevăzuți de dispoziția legală) și recalcularea pensiilor, de către instanțe situate în raza Curții de Apel Cluj. Soluționând astfel de cauze în căile de atac, într-o jurisprudență aproape unitară (cu excepția unei hotărâri), după cum rezultă din jurisprudența anexată sesizării, această curte de apel a statuat că dispozițiile art. 65 alin. (5) din Legea nr. 263/2010 trebuie aplicate și persoanelor care aveau recunoscut dreptul la pensie anticipată parțială, dispunând recalcularea pensiilor în acest sens.

51. Modificările succesive intervenite asupra art. 65 alin. (5) din Legea nr. 263/2010 au extins numărul persoanelor beneficiare ale reducerii vârstei standard de pensionare cu 2 ani fără penalizarea prevăzută la alin. (4) al aceluiași articol din actul normativ de referință. Astfel, norma cuprinsă în art. 65 alin. (5) din Legea nr. 263/2010 a cunoscut 13 modificări legislative, extinzându-se de fiecare dată sfera persoanelor care au locuit în zonele afectate de poluarea remanentă cauzată de extracția și prelucrarea minereurilor neferoase cu conținut de cupru, plumb, sulf, cadmiu, arseniu, zinc, mangan, fluor, clor, zone situate la nivelul mai multor județe ale țării³.

52. În mod corespunzător, jurisprudența s-a dezvoltat și la nivelul altor instanțe, dar de o manieră neunitară, conturându-se două orientări.

53. Astfel, într-o opinie se consideră că beneficiul prevăzut de art. 65 alin. (1) și (4) din Legea nr. 263/2010 referitor la pensia anticipată parțială nu poate fi cumulat cu cel acordat prin art. 65 alin. (5) din aceeași lege, nefiind posibilă recalcularea numărului de luni de anticipare prin eliminarea penalizării prevăzute de alin. (4) din același text.

54. În această orientare s-a reținut că nu există niciun temei legal în baza căruia să se poată dispune o asemenea recalculare și ori de câte ori legiuitorul a intenționat să acorde această posibilitate unui pensionar, pentru același tip de pensii, a prevăzut-o în mod expres, indicându-se, spre exemplu, dispozițiile art. 65 alin. (7) din Legea nr. 263/2010. Totodată, s-a apreciat de către instanțele care au dat această interpretare că unei asemenea recalculări i se opun prevederile art. 66 din același act normativ, care prevăd că la acordarea pensiei anticipate parțiale reducerea vârstei standard de pensionare prevăzute la art. 65 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 nu poate fi cumulată cu nicio altă reducere reglementată de această lege sau de alte reglementări, precum și art. 67 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, care stabilește că eliminarea diminuării operează la îndeplinirea condițiilor de pensionare pentru limită de vârstă, neexistând niciun temei legal pentru recalculare.

55. S-a mai argumentat că beneficiul eliminării penalizării prevăzute de art. 65 alin. (4) din Legea nr. 263/2010 poate fi stabilit doar la data deschiderii inițiale a dreptului la pensie anticipată parțială, persoana îndreptățită având posibilitatea de a opta pentru pensie anticipată parțială fie în „condițiile dreptului comun”, reprezentat de dispozițiile art. 65 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, cu o penalizare corespunzătoare numărului de luni de anticipare, fie în „condițiile restrictive” ale art. 65 alin. (5) din lege, cu doi ani înainte de împlinirea vârstei standard de pensionare, fără penalizare. Astfel, s-a arătat că dispozițiile art. 65 alin. (5) din Legea nr. 263/2010 reglementează un alt tip de pensie anticipată parțială, în care penalizarea prevăzută la art. 65 alin. (4) din aceeași lege este complet exclusă.

56. Alte instanțe judecătorești sesizate cu același tip de cauze au apreciat că este posibilă recalcularea pensiei

anticipate parțiale cu luarea în considerare a beneficiului prevăzut de alin. (5) al art. 65 din Legea nr. 263/2010.

57. În această opinie s-a reținut că acest beneficiu este recunoscut, date fiind condițiile în care a locuit pensionarul mai mult de 30 de ani, în zone afectate de poluare, neexistând o dispoziție legală care să interzică cumulul acestor beneficii [ca un pensionar care a solicitat și a obținut pensia anticipată parțială în condițiile art. 65 alin. (1) și (4) din Legea nr. 263/2010 să obțină, prin recalcularea pensiei în plată, cu doi ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, eliminarea penalizării prevăzute la alin. (4)].

58. S-a mai arătat că art. 65 alin. (5) din Legea nr. 263/2010 nu reglementează un alt tip de pensie anticipată parțială, ci un beneficiu subsumat regimului juridic al acestui tip de pensie, care se cuvine tuturor beneficiarilor, indiferent dacă la momentul la care se prevalează de acest beneficiu au pensie anticipată parțială. Totodată, s-a apreciat de către instanțele care au dat această interpretare că nu este aplicabilă nici interdicția prevăzută de art. 66 din Legea nr. 263/2010, care vizează reduceri cumulate ale vârstei de pensionare, considerându-se că reducerea de 2 ani prevăzută la art. 65 alin. (5) din lege nu se cumulează cu cea de până la 5 ani prevăzută la art. 65 alin. (1) din același act normativ, ci se include în ea. De altfel, s-a considerat că recalcularea reprezintă o dispoziție mai favorabilă pensionarilor, iar neaplicarea sa ar crea o situație discriminatorie între aceștia.

59. Înalta Curte de Casație și Justiție reține că instanțele care au adoptat *prima orientare jurisprudențială* au procedat corect, în acord cu scopul reglementării, care vizează acordarea unor facilități la pensionare, respectiv compensarea materială prin măsuri cu caracter social a persoanelor care au locuit cel puțin 30 de ani în zonele afectate de poluarea remanentă, menționate în cuprinsul art. 65 alin. (5) din Legea nr. 263/2010.

60. Dreptul la pensie, ca și dreptul la alte forme de asigurări sociale ori de protecție socială, se acordă potrivit legii. Astfel, legiuitorul este în drept ca, în reglementarea cadrului sistemului public de pensii, să stabilească criteriile și condițiile concrete în care asigurarii pot beneficia de pensie, categoriile de pensii care pot fi acordate, regulile generale de acordare a acestora și regulile derogatorii pentru situații deosebite, precum și modul de calcul al pensiilor.

61. În sistemul reglementat prin Legea nr. 263/2010 sunt recunoscute următoarele categorii de pensii: pensia pentru limită de vârstă, pensia anticipată, pensia anticipată parțială, pensia de invaliditate și pensia de urmaș.

62. Pensia pentru limită de vârstă reprezintă regula și se acordă, în condițiile art. 52 din Legea nr. 263/2010, persoanelor ce îndeplinesc, cumulativ, la data pensionării, condițiile privind vârsta standard de pensionare și stagiul minim de cotizare prevăzute de lege.

63. Potrivit art. 53 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, vârsta standard de pensionare este de 65 de ani pentru bărbați și 63 de ani pentru femei. Atingerea acestei vârste se realizează prin creșterea vârștelor standard de pensionare, conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 5 la lege. În conformitate cu alin. (2) și (3) ale aceluiași articol, atât pentru femei, cât și pentru bărbați, stagiul minim de cotizare este de 15 ani, iar stagiul complet de cotizare este de 35 de ani. Atingerea acestor stagii se realizează prin creșterea stagiului minim de cotizare, respectiv a stagiului complet de cotizare, conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 5 la lege.

64. Prin derogare de la prevederile art. 52 din Legea nr. 263/2010, în același act normativ s-a prevăzut posibilitatea persoanelor asigurate de a beneficia de pensie anticipată (art. 62-64)⁴ ori de pensie anticipată parțială (art. 65-67), aceste categorii de pensii acordându-se tot prin raportare la condițiile vizând stagiul de cotizare și vârsta de pensionare.

³ Aceste modificări succesive au extins de fiecare dată aria zonelor afectate de poluare cu zeci de localități care s-au adăugat celor trei stabilite inițial.

⁴ Potrivit art. 62 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, „pensia anticipată se cuvine, cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, persoanelor care au realizat un stagiul de cotizare cu cel puțin 8 ani mai mare decât stagiul complet de cotizare prevăzut de prezenta lege”.

65. Pensia anticipată parțială reprezintă, așadar, o situație de excepție de la regula acordării pensiei pentru limită de vârstă. Prin urmare, pensionarea anticipată reprezintă un beneficiu acordat de legiuitor asiguraților în ceea ce privește condițiile de pensionare, beneficiu care instituie o abatere de la cerința generală referitoare la vârsta standard de pensionare, legiuitorul fiind îndrituit constituțional să stabilească condițiile acordării acestui beneficiu. De altfel, așa cum Curtea Constituțională a statuat în numeroase rânduri în jurisprudența sa, potrivit art. 47 alin. (2) din Constituție, legiuitorul are atribuția de a stabili condițiile și criteriile de acordare a dreptului la pensie, inclusiv modalitățile de calcul al cuantumului pensiei⁵.

66. Astfel, potrivit art. 65 alin. (1) și (4) din Legea nr. 263/2010, în cazul pensiei anticipate parțiale, asiguratul care a realizat un stagiul complet de cotizare, precum și cel care a depășit stagiul complet de cotizare cu până la 8 ani au dreptul de a se pensiona cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare. Cuantumul pensiei anticipate parțiale se stabilește din cuantumul pensiei pentru limită de vârstă care s-ar fi convenit, prin diminuarea acestuia, în raport cu stagiul de cotizare realizat și cu numărul de luni cu care s-a redus vârsta standard de pensionare, conform tabelului nr. 21 din cuprinsul alin. (4) al articolului precizat anterior. Această diminuare se menține până la îndeplinirea condițiilor pentru obținerea pensiei pentru limită de vârstă, când pensia anticipată parțială se transformă, din oficiu, în pensie pentru limită de vârstă și se recalculează prin eliminarea diminuării prevăzute la art. 65 alin. (4) din lege, în condițiile art. 67 din actul normativ cu incidență.

67. Pe de altă parte, potrivit art. 65 alin. (5) din Legea nr. 263/2010, persoanele care au locuit cel puțin 30 de ani în zonele enumerate exhaustiv în cuprinsul textului legal, afectate de poluarea remanentă din cauzele menționate, de asemenea, limitativ în același alineat, beneficiază de reducerea vârstei standard de pensionare cu 2 ani fără diminuarea cuantumului pensiei prevăzută la alin. (4) al aceluiași articol.

68. În baza *interpretării logico-sistematice și literale* a dispozițiilor art. 65 din Legea nr. 263/2010 pot fi evidențiate două subcategorii (tipuri) de pensie anticipată parțială reglementate în cuprinsul acestui articol, cu regim juridic diferit atât cu privire la condițiile de acordare a acestora, cât și referitor la stabilirea cuantumului lor concret.

69. Primul tip de pensie anticipată parțială — *pensia anticipată parțială cu diminuarea cuantumului* — este reglementat de art. 65 alin. (1) și (4) din Legea nr. 263/2010, acesta fiind o pensie anticipată parțială al cărei cuantum este diminuat proporțional cu perioada de cotizare realizată peste stagiul standard complet de cotizare prevăzut în anexa nr. 5 și numărul de luni de anticipare, potrivit tabelului nr. 21 din cuprinsul alin. (4) al articolului menționat. De acest tip de pensie anticipată parțială pot beneficia, cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, asigurații care au realizat stagiul complet de cotizare, precum și cei care au depășit stagiul complet de cotizare cu până la 8 ani, la calculul stagiului de cotizare avut în vedere de aceste dispoziții legale nefiind luate în considerare perioadele asimilate prevăzute la art. 49 alin. (1) lit. a)-c) din Legea nr. 263/2010.

70. Al doilea tip de pensie anticipată parțială — *pensia anticipată parțială fără diminuarea cuantumului* — este prevăzut de art. 65 alin. (5) din Legea nr. 263/2010. De acest tip de pensie anticipată parțială pot beneficia, cu cel mult 2 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, persoanele (asigurate) care au locuit cel puțin 30 de ani în zone afectate de poluarea remanentă din anumite localități, precum și din așezările aflate pe o rază de 8 km în jurul localităților în care se află situl

contaminat, fără diminuarea cuantumului pensiei prevăzută de art. 65 alin. (4), diminuare denumită de legiuitor „penalizare”.

71. Sub aspectul cerințelor legale necesare pentru obținerea acestui din urmă tip de pensie se constată că legiuitorul a avut în vedere alte condiții de acordare, stabilirea dreptului la pensie fiind determinată în acest caz de vârsta solicitantului (care trebuie să fie cu doi ani mai mică decât vârsta standard de pensionare aplicabilă lui în funcție de anul și luna nașterii conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 5 la Legea nr. 263/2010), precum și de locuirea pe timpul statornic de lege în localitățile afectate de poluarea remanentă, determinate limitativ de lege.

72. Deși textul art. 65 alin. (5) din Legea nr. 263/2010 nu reglementează nicio condiție referitoare la stagiul de cotizare, fiind un beneficiu social excepțional acordat de legiuitor (pensionarea anticipată parțială fără diminuarea cuantumului pensiei), această omisiune nu poate fi completată cu reglementările specifice unui alt beneficiu excepțional reglementat de lege (pensionarea anticipată parțială cu diminuarea cuantumului pensiei), ci cu cele generale.

73. Altfel spus, pentru obținerea acestui tip de pensie este necesar ca asiguratul să fi realizat stagiul minim de cotizare prevăzut de Legea nr. 263/2010, astfel cum este acesta definit la art. 3 alin. (1) lit. t) din acest act normativ.

74. Când privește trimiterea din cuprinsul art. 54 alin. (2) din normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 la îndeplinirea aceluiași condiții atât pentru obținerea pensiei anticipate parțiale fără diminuare, cât și a pensiei anticipate parțiale cu diminuare, prevăzute de art. 65 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, trebuie subliniat că aceasta nu este de natură a conduce la o altă interpretare.

75. Astfel, Înalta Curte de Casație și Justiție s-a mai pronunțat în privința unui act normativ adoptat în aplicarea legii și care cuprinde dispoziții contrare acesteia⁶, statuând că nu este admisibil ca o lege în accepțiunea *stricto sensu*, de act al Parlamentului, să fie modificată printr-o normă metodologică de aplicare conținută într-un ordin al ministrului ori într-o hotărâre de Guvern, impunându-se a se ține cont de actul normativ cu forță juridică superioară, respectiv Legea nr. 263/2010, și nu de normele metodologice care nu pot cuprinde prevederi mai restrictive decât legea sau deroga de la textul acesteia, argumentele expuse fiind aplicabile *mutatis mutandis* și în cazul de față.

76. Normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011 au natura juridică a unui act administrativ cu caracter normativ, fiind reglementări secundare emise în aplicarea și executarea Legii nr. 263/2010, astfel că trebuie aplicate numai în limitele actului normativ cu forță juridică superioară, în același sens fiind și jurisprudența Curții Constituționale⁷.

77. Mai mult, *interpretarea istorico-teleologică* a normei evidențiază că reglementarea de referință nu urmărește acordarea unui beneficiu la pensionare asiguratului în relație cu perioada contributivă, ci scopul pentru care a fost adoptată norma vizează compensarea afectării sănătății persoanelor care au locuit în localitățile menționate, legea prezumând existența unei legături de cauzalitate între afectarea stării de sănătate a locuitorilor din acele zone și expunerea la poluanții emiși de către instalațiile care au funcționat în același areal. Că este așa derivă cu ușurință din analiza expunerilor de motive care au fundamentat cele 13 intervenții legislative asupra textului legal în analiză, în care sunt prezentate inconvenientele de mediu pe care au fost nevoiți să le suporte locuitorii acelor zone și care justifică pensionarea înainte de împlinirea vârstei standard de pensionare, unele dintre acestea cuprinzând rezultatele detaliate ale unor analize pentru probe de apă subterană, de sol

⁵ De exemplu, Decizia nr. 736 din 24 octombrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 4 din 4 ianuarie 2007.

⁶ A se vedea, de exemplu, Decizia nr. 4 din 4 aprilie 2011 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 349 din 19 mai 2011, și Decizia nr. 19 din 11 aprilie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 587 din 16 iunie 2022.

⁷ De exemplu, Decizia Curții Constituționale nr. 498 din 17 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 650 din 26 iulie 2018.

de suprafață ori pentru noxe [de exemplu, expunerea de motive a Legii nr. 235/2020 pentru modificarea art. 65 alin. (5) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice].

78. În fine, faptul că acesta este înțelesul dispoziției legale, și anume că în cuprinsul art. 65 din Legea nr. 263/2010 sunt prevăzute două tipuri de pensie anticipată parțială, spre care conduce aplicarea metodelor și argumentelor de interpretare menționate anterior, rezultă, o dată în plus, și din dispozițiile tranzitorii prevăzute în art. 144 alin. (4) și art. 146 din Legea nr. 360/2023, prin care, reglementând transformarea pensiilor anticipate parțiale stabilite conform Legii nr. 263/2010 în pensii anticipate în sensul noii legi, legiuitorul a tratat în mod diferit cele două tipuri de pensii, cele obținute potrivit art. 65 alin. (5) din Legea nr. 263/2010 fiind denumite „pensii anticipate parțiale fără diminuare”, iar celelalte — „pensii anticipate parțiale”.

79. Întrucât în discuție se află două tipuri de pensie anticipată parțială, fiecare dintre acestea având un regim juridic distinct, după cum s-a arătat mai sus, în cazul pensionarilor care beneficiază de o pensie anticipată parțială (cu diminuare) stabilită în condițiile art. 65 alin. (1) și (4) din Legea nr. 263/2010 *nu este posibil ca, prin recalcularea acesteia, ca urmare a aplicării art. 65 alin. (5) din același act normativ, să se ajungă la eliminarea diminuării prevăzute în alin. (4) al aceluiași articol*.

80. Pe de o parte, dacă s-ar proceda în această modalitate de aplicare a legii s-ar forma o *lex tertia*. Aceasta întrucât, potrivit art. 67 din Legea nr. 263/2010, eliminarea diminuării specifice pensiei anticipate parțiale, prevăzută la art. 65 alin. (4) din lege, nu se poate face decât la data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, doar în această situație legiuitorul reglementând atât transformarea pensiilor anticipate parțiale cu diminuare într-o altă categorie de pensie, cât și posibilitatea recalculării acesteia în modalitatea avută în vedere prin hotărârile în divergență.

81. Pe de altă parte, după cum s-a arătat mai sus, intervențiile legislative care au operat în timp în privința dispozițiilor art. 65 alin. (5) din Legea nr. 263/2010 nu au fost însoțite de norme tranzitorii pentru situațiile intertemporale apărute, norme care ar fi permis, în măsura în care ar fi fost edictate, recalcularea pensiilor anticipate parțiale stabilite cu diminuare, aflate în plată, într-o modalitate similară, de exemplu, celei prevăzute în art. 65 alin. (7)-(9) din Legea nr. 263/2010.

82. În acest punct al analizei se impun a fi evidențiate, în acest caz, limitele aplicării dispozițiilor art. 107 alin. (3) din Legea nr. 263/2010, temei legal care permite recalcularea pensiei.

83. În doctrină⁸ și în jurisprudența de unificare a instanței supreme⁹ s-a arătat că prin dispozițiile art. 107 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 se stabilește cadrul legal de drept comun al recalculării pensiilor.

84. Recalcularea constă în adăugarea unor venituri sau a unor stagii de cotizare, a unor perioade stabilite de lege ca fiind asimilate stagiului de cotizare ori în valorificarea unor înscrisuri ce pot conduce la modificarea drepturilor de pensie, dacă astfel de elemente nu au fost avute în vedere la momentul stabilirii cuantumului pensiei. Totodată, recalcularea pensiilor operează și atunci când intervine o schimbare a viziunii legiuitorului¹⁰. De aceea

este nevoie de un temei legal expres care să permită recalcularea, indiferent că este vorba de recalcularea de drept comun sau de recalcularea specială, aceasta din urmă fiind apreciată ca reprezentând o operațiune de modificare a cuantumului pensiei, fie cu ocazia modificării naturii ei juridice, fie ca urmare a modificării modului de calcul, în baza unor prevederi legale.

85. Așadar, de principiu, recalcularea de drept comun reglementată de dispozițiile art. 107 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 permite modificarea cuantumului pensiei determinat cu ocazia deschiderii dreptului la pensie ori, ulterior, printr-o altă decizie de recalculare sau revizuire, în baza elementelor menționate în norma legală în analiză, fără însă a permite schimbarea categoriei ori tipului de pensie asupra căreia se face recalcularea. Aceasta întrucât deschiderea dreptului la o anumită categorie de pensie este guvernată de legea sub imperiul căreia acesta s-a născut — *tempus regit actum* —, ceea ce presupune că dreptul la pensie se determină în raport cu condițiile prevăzute de actul normativ în vigoare la data stabilirii dreptului, aspect confirmat și de jurisprudența Curții Constituționale¹¹.

86. Prin urmare, pornind de la premisa evidențiată în precedent, potrivit căreia art. 65 din Legea nr. 263/2010 reglementează două tipuri de pensie anticipată parțială, invocarea art. 107 alin. (3) din același act normativ nu poate justifica transformarea pensiei anticipate parțiale cu diminuare în pensie anticipată parțială fără diminuare.

87. Pe de altă parte, este evidentă tăcerea legiuitorului cu privire la alternativa reglementării unei situații speciale de recalculare în acest caz.

88. Astfel, dacă legiuitorul ar fi dorit ca, pe măsura extinderii sferei persoanelor ce beneficiază de pensie anticipată parțială fără diminuare, să modifice și regimul juridic al pensiei anticipate parțiale cu diminuare, fie ar fi modificat în mod corespunzător prevederile art. 65 alin. (7) din Legea nr. 263/2010, fie pe calea unor dispoziții exprese incluse în actele normative adoptate în perioada 2016-2023 ar fi arătat că beneficiază de recalculare și persoanele din localitățile vizate de modificările legislative intervenite care au deja stabilite pensii anticipate parțiale cu diminuare.

89. Or, în condițiile în care legiuitorul nu a procedat în niciuna dintre modalitățile descrise în precedent, instanțele de judecată nu se pot substitui acestuia și, sub pretextul înlăturării unui pretins tratament juridic discriminatoriu, să creeze norme pe cale pretoriană, deoarece o atare abordare contravine Constituției și jurisprudenței Curții Constituționale¹².

90. De altfel, o asemenea posibilitate, de transformare prin recalculare a unei pensii dintr-o categorie în altă categorie, nu este reglementată pentru niciuna dintre pensiile care se acordă ca excepție de la regula de drept comun a pensionării pentru limită de vârstă. Astfel, în cazul pensionării anticipate, anticipate parțiale sau pentru invaliditate, transformarea pensiei obținute este posibilă doar în pensie pentru limită de vârstă la momentul îndeplinirii condițiilor pentru acordarea acestei categorii de pensie¹³, iar în cazul pensiei de urmaș este reglementat dreptul persoanei, care are dreptul atât la o pensie proprie, cât și la pensia de urmaș, de a opta pentru cea mai avantajoasă pensie¹⁴.

⁸ A se vedea pentru detalii în acest sens în doctrină Mihail Stănescu-Sas — *Procedura recalculării și revizuirii pensiilor publice* — Universul Juridic nr. 10/2017.

⁹ Decizia nr. 17 din 23 octombrie 2023, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1129 din 14 decembrie 2023 (paragraful 116).

¹⁰ Cum este situația recalculărilor efectuate în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 4/2005 privind recalcularea pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat, aprobată cu completări prin Legea nr. 78/2005, cu modificările și completările ulterioare, determinate de reformarea sistemului public de pensii prin aplicarea Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, sau a celor determinate de aplicarea dispozițiilor art. 169¹ din Legea nr. 263/2010, care a prevăzut o creștere a punctajelor anuale ale pensionarilor sistemului public de pensii ale căror drepturi de pensie au fost stabilite potrivit legislației anterioare datei de 1 ianuarie 2011, care nu au beneficiat de aplicarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 100/2008 pentru completarea Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, aprobată prin Legea nr. 154/2009, și care au desfășurat activitate în grupe superioare de muncă.

¹¹ De exemplu, Decizia nr. 395 din 14 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 639 din 19 august 2016.

¹² De exemplu, deciziile nr. 818 din 3 iulie 2008, nr. 819 din 3 iulie 2008, nr. 820 din 3 iulie 2008 și nr. 821 din 3 iulie 2008, toate publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 537 din 16 iulie 2008, prin care instanța de contencios constituțional a constatat că prevederile art. 1, art. 2 alin. (3) și art. 27 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, sunt neconstituționale, în măsura în care din acestea se desprinde înțelesul că instanțele judecătorești au competența să anuleze ori să refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerând că sunt discriminatorii, și să le înlocuiască cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în alte acte normative.

¹³ A se vedea art. 64, 67 și 82 din Legea nr. 263/2010.

¹⁴ A se vedea art. 92 din Legea nr. 263/2010.

91. Dar faptul că legiuitorul nu a reglementat posibilitatea transformării pensiei anticipate parțiale cu diminuare în pensie anticipată parțială fără diminuare nu înseamnă că persoanele care beneficiază de cel dintâi tip de pensie și care îndeplinesc condițiile pentru acordarea acestei din urmă pensii nu o pot obține.

92. Astfel, instanța supremă s-a pronunțat deja, în cadrul mecanismului de unificare prealabilă, în legătură cu posibilitatea pensionarului titular al unei pensii de invaliditate de a opta între pensia de invaliditate și pensia anticipată parțială la data îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege pentru această din urmă categorie de pensie¹⁵.

93. Argumentele folosite sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, și în privința dreptului pensionarului titular al unei pensii anticipate parțiale cu diminuare de a opta între acest tip de pensie și pensia anticipată parțială fără diminuare, la momentul îndeplinirii condițiilor legale pentru acordarea acestei ultime pensii.

94. Astfel, transformarea de drept, în temeiul art. 67 din Legea nr. 263/2010, a pensiei anticipate parțiale cu diminuare în pensie pentru limită de vârstă, la data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, constituie un beneficiu care operează *ope legis*, fiind instituit de lege în favoarea beneficiarului pensiei anticipate parțiale cu diminuare. Acest text normativ prevede doar transformarea de drept a unei categorii de pensie în altă categorie de pensie, fără a exclude expres posibilitatea obținerii pensiei anticipate parțiale fără diminuare la data îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege pentru cea din urmă categorie de pensie.

95. A aprecia că, la data îndeplinirii acestor condiții, persoana îndreptățită să beneficieze de pensie anticipată parțială cu diminuare nu ar putea solicita înscrierea la pensie anticipată parțială fără diminuare înseamnă a adăuga o nouă condiție, neprevăzută de lege, celor deja prevăzute de art. 65 alin. (5) din Legea nr. 263/2010. Mai mult, s-ar crea o situație discriminatorie, de vreme ce posibilitatea de a obține pensie anticipată parțială fără diminuare ar rămâne deschisă pentru orice persoană care îndeplinește condițiile cumulative ale art. 65 alin. (5) din Legea nr. 263/2010, mai puțin pentru persoana beneficiară a pensiei anticipate parțiale cu diminuare, calitatea de pensionar cu acest tip de pensie apărând ca un criteriu de discriminare.

96. Împrejurarea că art. 67 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 face trimitere exclusiv la pensia pentru limită de vârstă nu poate conduce la o altă concluzie, câtă vreme deschiderea dreptului la pensie pentru limită de vârstă se face *ope legis* (iar nu la cerere), la momentul îndeplinirii condițiilor de vârstă standard și stagiul minim de cotizare, nu doar în situația pensionarilor cu pensie anticipată parțială cu diminuare, ci în cazul tuturor persoanelor îndreptățite. De altfel, așa cum se reține în decizia instanței

supreme anterior evocată, „din chiar interpretarea gramaticală a textului rezultă că este vorba de o dispoziție care consacră un drept, fără a interzice un altul. Lipsa unei reglementări exprese a interdicției dreptului de opțiune în legea în vigoare conduce la concluzia că pensionarul de invaliditate poate să opteze pentru pensia anticipată parțială la data îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege pentru această din urmă categorie de pensie. Faptul că, la data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, pensia de invaliditate devine pensie pentru limită de vârstă, fără a fi necesară vreo manifestare de voință din partea pensionarului în acest sens, nu poate fi interpretat ca o limitare a dreptului aceleiași persoane de a-și exercita dreptul de a beneficia de alte categorii de pensii, în măsura în care îndeplinește condițiile prevăzute de lege spre a beneficia de acestea” (paragrafele 72 și 73 din Decizia nr. 25/2023 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).

97. În același sens se reține că, potrivit art. 104 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, „în sistemul public de pensii, pensiile se cuvin de la data îndeplinirii condițiilor prevăzute de prezenta lege, în funcție de categoria de pensie solicitată”.

98. Prin urmare, în lipsa unei interdicții exprese a dreptului de a beneficia de pensia anticipată parțială fără diminuare, pensionarul cu pensie anticipată cu diminuare poate solicita cel dintâi tip de pensie, renunțând, evident, la beneficiul celei din urmă pensii. Renunțarea se impune întrucât, potrivit art. 51 alin. (2) din Legea nr. 263/2010, în sistemul public de pensii o persoană poate beneficia de o singură categorie de pensie.

99. Devin, de asemenea, aplicabile, pentru identitate de rațiune, statuările Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept din Decizia nr. 25 din 27 martie 2023, mai sus precizată, din care rezultă că nu este necesară consacrarea expresă a acestei posibilități, de vreme ce este deschisă tuturor persoanelor care îndeplinesc condițiile cumulative ale art. 65 alin. (5) din Legea nr. 263/2010. Din contră, dacă legiuitorul ar fi dorit să excludă această categorie de persoane (beneficiarul pensiei anticipate parțiale cu diminuare) de la obținerea pensiei anticipate parțiale fără diminuare, ar fi trebuit să prevadă expres o astfel de excludere, de vreme ce o atare interdicție nu rezultă din niciun alt text al legii (a se vedea paragraful 74 din decizia menționată anterior).

100. Dispozițiile art. 66 din Legea nr. 263/2010 nu au incidență în cazul analizat, întrucât nu se pune problema cumulării unor reduceri pentru obținerea aceluiași tip de pensie avut în vedere de textul legal de referință (pensia anticipată parțială cu diminuare), ci se impune verificarea condițiilor specifice pentru deschiderea dreptului la pensie cu privire la tipuri diferite de pensie.

101. Pentru aceste considerente, în temeiul dispozițiilor art. 517 alin. (1) din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Galați și, în consecință, stabilește că: În interpretarea și aplicarea unitară a art. 65 alin. (1), (4) și (5) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, *nu este posibilă recalcularea pensiei anticipate parțiale stabilite în condițiile art. 65 alin. (1) și (4) din Legea nr. 263/2010 prin aplicarea dispozițiilor art. 65 alin. (5) din același act normativ.*

Obligatorie, potrivit art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 18 noiembrie 2024.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CORINA-ALINA CORBU

Magistrat-asistent-șef,
Cristian Balacciu

¹⁵ Decizia nr. 25 din 27 martie 2023 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 461 din 26 mai 2023.

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2025 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	2.760	760	275
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	3.280		300
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	4.920		440
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	940		100
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	3.760		340
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	3.500		320
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	1.200		110

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

Pentru comenzi, accesați www.monitoruloficial.ro, Magazin online, Monitorul Oficial — apariții și abonamente.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2025 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	65	160	400	960	2.110	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	115	290	730	1.750	3.850	1.150	2.880	7.200	17.280	38.020

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	75	190	480	1.150	2.530	750	1.880	4.700	11.280	24.820
ExpertMO	140	350	880	2.110	4.640	1.400	3.500	8.750	21.000	46.200

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	140 lei/an
--	------------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

* Tarifele anuale se aplică pentru comenzile online efectuate până la 31 ianuarie 2025.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Relații cu publicul: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78/79/83.
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

